

**UCHWAŁA NR XLV/254/24
RADY GMINY KOBYLIN-BORZYMY**

z dnia 11 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) Rada Gminy Kobylin-Borzymy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXVIII/142/21 Rady Gminy Kobylin-Borzymy z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2022-2026.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kobylin-Borzymy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodniczący Rady

Kazimierz Kłoskowski

Załącznik do uchwały Nr XLV/254/24

Rady Gminy Kobylin-Borzymy

z dnia 11 marca 2024 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE KOBYLIN-BORZYMY NA LATA 2024-2028

1. WSTĘP

Rodzina to mała grupa społeczna, stanowiąca załęczek szerszej społeczności. Jest ona niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro, państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Ważną rolę w rodzinie odgrywają relacje pomiędzy członkami rodziny, które powinny być oparte na miłości i zrozumieniu. Niestety nie zawsze tak jest, czasem relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamie się reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa rodzi szkodliwe konsekwencje, jest źródłem lęku, bólu i poczucia bezsilności. Żaden człowiek nie powinien być narażony na przemoc, która ma swój szczególny wymiar, ponieważ to rodzina powinna swym członkom, gwarantować bezpieczeństwo i harmonijny rozwój.

Nie budzi wątpliwości, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony najbliższych. Przemoc jest zjawiskiem często współistniejącym z innymi problemami społecznymi, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie wszystkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc normuje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Do zadań własnych samorządu wskazanych w ustawie należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Ustawa zalicza do tego systemu opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. W ramach poradnictwa gmina ma za zadanie prowadzić działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Niniejszy program zawiera diagnozę zjawiska przemocy domowej w Gminie Kobylin-Borzymy, na podstawie której określone zostały cele Programu - udzielanie pomocy ofiarom przemocy, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy. Zawarto w nim również zasady monitoringu i ewaluacji zaplanowanych przedsięwzięć w oparciu o wskaźniki oceny.

2. DEFINICJA PRZEMOCY DOMOWEJ

W rozumieniu ustawy, przemoc domowa jest to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty

życia, zdrowia lub mienia, naruszające ich godność osobistą, nietykalność cielesną, wolność, w tym także seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie i krzywdę, ograniczające lub pozbawiające dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność lub wzbudzające poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc dotyka zwykle osoby najsłabsze - dzieci, kobiety, a także osoby starsze i niepełnosprawne. Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna i jest demonstracją siły - zamierzone działanie człowieka, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie sobie ofiary,
- jest procesem - rozwija się stopniowo, przybierając na sile i częstotliwości,
- siły są nierówne - jedna strona ma przewagę nad drugą - ofiara słabsza - sprawca silniejszy,
- narusza prawa i dobra osobiste krzywdzonego członka rodziny, m.in. narusza podstawowe prawa ofiary do nietykalności fizycznej, godności, szacunku,
- ma tendencję do powtarzania się - rzadko bywa jednorazowym epizodem,
- powoduje cierpienia i ból - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody,
- jest narastająca - nie zatrzymana stopniowo przybiera na sile,
- odpowiedzialność za przemoc ponosi jej sprawca - nic nie usprawiedliwia przemocy.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy:

- przemoc fizyczna - obejmuje zachowania agresywne jak popychanie, policzkowanie, szarpanie, kopanie, duszenie, bicie pięścią, rzucanie w kogoś przedmiotami, użycie broni, nieudzielenie koniecznej pomocy itp.,
- przemoc psychiczna - wyśmiewanie poglądów, religii, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się posłuszeństwa, ograniczenie snu, pożywienia, wyzywanie, upokarzanie, stosowanie gróźb itp.,
- przemoc seksualna - wymuszanie współżycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka, wyśmiewanie zachowań seksualnych itp.,
- przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, kontrolowanie wydatków z wykorzystaniem stosunku zależności, niewywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego itp.,
- przemoc poprzez zaniedbywanie - to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych, w szczególności do osób zależnych. Jest zjawiskiem obejmującym bardzo szeroką skalę zachowań. Może dotyczyć działań nieświadomych jak i świadomej niemożności działania.

W celu dostrzeżenia i zrozumienia złożoności zjawiska uzależnienia ofiary od sprawcy dopuszczającego się przemocy ważne jest przyjrzenie się specyfice relacji między nimi. Wiąże się to z cyklicznym charakterem tego zjawiska. Występowanie tych cykli wyjaśnia proces wiktyimizacji (stawiania się ofiarą) osób doznających przemocy oraz pojawiający się w ich zachowaniu syndrom wyuczony bezradności. W cyklu przemocy występują trzy autonomiczne fazy, zmienne pod względem swej intensywności i czasu trwania:

a) Faza narastania napięcia - faza tworzenia i budowania napięcia pod jakimkolwiek pretekstem,

- b) Faza gwałtownej przemocy - faza eskalacji, wybuchu, w tym zwykle incydentów znieważania, poniżania i często używania przemocy fizycznej; agresja w tej fazie może być zagrażająca dla zdrowia i życia ofiary, moment zakończenia aktu przemocy zależy wyłącznie od sprawcy i nie ma najczęściej żadnego związku z zachowaniem ofiary,
- c) Faza miodowego miesiąca - (przepraszania, uspokojenia, miłości) sprawca między innymi często obiecuje, że już nigdy więcej nie skrzywdzi ofiary lub po prostu zachowuje się jakby przemoc nigdy nie miała miejsca; faza ta jest przemijająca i rozpoczyna się znowu faza narastania napięcia. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę przy sprawcy, bo łatwo pod jego wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Prawdziwe zagrożenie, jakie niesie za sobą ta faza jest związane z tym, że przemoc w następnym cyklu zazwyczaj jest gwałtowniejsza i za każdym razem narasta. Jeśli już raz doszło do użycia przemocy, będzie się ona powtarzać dopóki nie będzie przerwana, najczęściej przez interwencję z zewnątrz lub odizolowanie się od sprawcy.

Istotnym zagrożeniem, utrwalającym problem przemocy domowej są stereotypy związane z tym zjawiskiem. Ich powszechność i związany z tym negatywny ich wpływ pochodzi z przekonującej mocy ich powtarzania, co z kolei prowadzi do ich utrwalania. Stereotypy sprzyjają przemocy, usprawiedliwiają ją, postulują powstrzymanie się od relacji osób z zewnątrz. Uwalnianie się od stereotypów utrudnione jest przez fakt, że fałszywe założenia często są związane z przekonaniami charakterystycznymi dla danego środowiska. Osobom żyjącym w społeczności, gdzie panuje przyzwolenie na dominację jednej płci nad drugą, wyzysk, agresję słowną i fizyczną jest o wiele trudniej przeciwstawić się takiemu zachowaniu niż tym, których otoczenie takich zachowań nie aprobuje. Polskie prawo bardzo wyraźnie wskazuje, że krzywdzenie członków rodziny jest przestępstwem i jak każde inne podlega karze. Każda osoba doznająca krzywdy ma prawo do ochrony, a przede wszystkim do powstrzymania i przerwania przemocy. Przemoc jako przestępstwo przeciwko osobom bliskim ścigana jest prawem, zapisanym w artykułach kodeksu karnego.

3. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej poprzez zapis art. 6 ust. 2 pkt 1 nałożyła na samorząd gminny obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej. W Gminie Kobylin-Borzymy od 2010 roku, były realizowane programy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony osób jej doświadczających. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kobylin-Borzymy na lata 2022-2026. Z uwagi na zmianę ustawy oraz ze względu na potrzebę dbania o rodziny dotknięte przemocą domową należy te działania kontynuować.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2028 został opracowany na podstawie delegacji ustawowej, o której wspomniano wcześniej. Ponadto w jego treści znajdują się odwołania do niektórych zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy z dnia 6 czerwca 2007 r. Kodeks karny. Program skorelowany jest z:

- rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy na lata 2024-2030,
- projektem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kobylin-Borzymy na lata 2023-2030,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

4. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE KOBYLIN-BORZYMY

Trudno jednoznacznie określić skalę zjawiska przemocy w Gminie Kobylin-Borzymy z uwagi na fakt występowania przemocy ukrytej. Z doświadczenia pracowników pomocy i organizacji zajmujących się przemocą wynika, że statystyki nie odzwierciedlają wielkości zjawiska przemocy. Zjawisko przemocy nadal

bardzo często traktowane jest jako temat "tabu" i zamykane jest w czterech ścianach. Składa się na to wiele przyczyn, główna przyczyna to opór osób dotkniętych przemocą przed wyjawieniem sytuacji na zewnątrz ze względu na obawy przed reakcją najbliższego otoczenia, zachowaniem sprawcy, rozpadem związku itp.

Niemniej w tym rozdziale podjęto próbę przedstawienia zjawiska przemocy na terenie Gminy Kobylin-Borzymy w oparciu o dane uzyskane ze sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Kobylin-Borzymy, Posterunku Policji w Sokołach i Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobylinie-Borzymach.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpływają zgłoszenia dotyczące podejrzenia występowania przemocy domowej. Członkowie Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych spotykają się w trybie interwencyjnym celem niesienia pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę "Niebieskiej Karty".

Tabela nr 1 przedstawia liczbę interwencji Policji w Gminie Kobylin-Borzymy w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba formularzy "Niebieska Karta" przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego - ogółem	7	7	8
Liczba interwencji w ramach procedury "Niebieska Karta"	7	7	8

Źródło: Posterunek Policji w Sokołach

Dane Policji wskazują, że liczba interwencji domowych w Gminie Kobylin-Borzymy kształtuje się na tym samym poziomie.

Tabela nr 2 Liczba formularzy "Niebieska Karta - A,, przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego przez poszczególne instytucje

	2021	2022	2023
Liczba formularzy "Niebieska Karta" przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego - ogółem	7	7	8
W tym sporządzonych przez:			
- Policję	7	7	8
- pomoc społeczną	0	0	0
- służbę zdrowia	0	0	0
- oświatę	0	0	0
- GKRPA	0	0	0

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Kobylin-Borzymy

Tabela nr 2 obrazuje ilość sporządzonych formularzy "Niebieska Karta-A" w rodzinach z terenu Gminy Kobylin-Borzymy. Z powyższych danych wynika, że procedurę interwencji wobec przemocy w rodzinie poprzez sporządzenie formularza "Niebieska Karta-A" wszczyna głównie policja. Z przedstawionych danych wynika, że problem przemocy w Gminie Kobylin-Borzymy utrzymuje się na stałym poziomie, na co wskazuje liczba założonych Niebieskich Kart.

Tabela nr 3 Charakterystyka osób dotkniętych przemocą domową

	2021	2022	2023
Liczba osób dotkniętych przemocą domową - ogółem	7	6	7
W tym:			
- mężczyźni	3	0	3

- kobiety	4	6	4
- dzieci			

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Kobylin-Borzymy

Z danych zawartych w tabeli nr 3 wynika, że na terenie Gminy Kobylin-Borzymy osobami doświadczającymi przemocy są głównie kobiety (64% wszystkich osób). Jednak zdarzają się przypadki przemocy wobec dzieci (21% wszystkich osób) oraz mężczyzn (15% wszystkich osób).

Tabela nr 4 Charakterystyka osób stosujących przemoc domową

	2021	2022	2023
Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową pod wpływem alkoholu/z problemem alkoholowym - ogółem	2	3	5
W tym:			
- mężczyźni	2	3	5
- kobiety			
- nieletni			

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Kobylin-Borzymy

Z danych zawartych w tabeli nr 4 wynika, że w większości przypadków osoby, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową mają problem alkoholowy.

Tabela nr 5 Liczba rodzin, w których została zakończona procedura "Niebieskiej Karty"

	2021	2022	2023
Liczba rodzin, w których została zakończona procedura "Niebieskiej Karty" - ogółem	8	7	10
W tym z powodu:			
- ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej	8	6	9
- braku zasadności podejmowanych działań	0	1	1

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Kobylin-Borzymy

Zgodnie z art. 9h ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zakończenie procedury w Gminie Kobylin-Borzymy następuje częściej z powodu ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej.

5. OCENA ZASOBÓW GMINY KOBYLIN-BORZYMY W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej wskazuje krąg osób zajmujących się problematyką przemocy. W Gminie Kobylin-Borzymy pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie świadczą: Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobylinie-Borzymach, Komenda Policji, rewir Dzielnicowych w Sokołach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wysokiem Mazowieckiem, Zespół Kuratorski Służby Sądowej, placówki oświatowe i służby zdrowia.

W związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej Wójt Gminy na nowo powołał Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w dniu 20 września 2023 r. Stanowi go grupa profesjonalistów (przedstawiciele OPS w Kobylinie-Borzymach, Kierownik Posterunku Policji w Sokołach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty, kurator Sądu Rejonowego w Wysokiem Mazowieckiem), którzy współpracują ze sobą, aby nie powielać działań podejmowanych przez poszczególne instytucje i opracować najlepszą strategię przeciwdziałania przemocy domowej. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej, integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład zespołu, diagnozowanie problemu przemocy domowej, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w przypadku przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą specjalistycznego poradnictwa oraz miejsc w ośrodkach wsparcia i interwencji kryzysowej. Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpływają zawiadomienia dotyczące podejrzenia występowania przemocy domowej. Obsługę organizacyjną i techniczną zespołu zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobylinie-Borzymach. Członkowie Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych spotykają się w trybie interwencyjnym celem niesienia pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych.

Placówka oświatowa poprzez działalność pedagoga szkolnego, wychowawców oraz nauczycieli udzielają pomocy dzieciom i młodzieży będących świadkami lub ofiarami przemocy w rodzinie, szkole, jak również ich rodzicom.

Istnieją jednak nadal problemy w zakresie przeciwdziałania przemocy w gminie i w pomocy ofiarom. Problemy diagnozowane są na podstawie rozmów z ofiarami przemocy oraz z obserwacji i analiz członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych.

6. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU W GMINIE KOBYLIN-BORZYMY

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2028 jest dokumentem, który ma umożliwić i ułatwić uporządkowanie działań podejmowanych w celu minimalizowania i rozwiązywania problemu przemocy domowej na obszarze Gminy. W celu realizacji Programu określono cel główny oraz cele strategiczne, które sformułowano w sposób ogólny, dotyczą bowiem wieloletniego horyzontu czasowego. Pochodną celów strategicznych są priorytety i kierunki interwencji, formułowane w sposób bardziej szczegółowy i stanowią podstawę do określania konkretnych działań inwestycyjnych.

Plan realizacji Programu w Gminie Kobylin-Borzymy prezentuje się następująco:

Celem głównym: Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej poprzez doskonalenie interdyscyplinarnego systemu skutecznej pomocy oraz profilaktyki.

Cele strategiczne Programu:

1. Koordynacja działań lokalnych podmiotów - realizacja zadań przez Zespół Interdyscyplinarny.
2. Zwiększenie zakresu działań profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Zapewnienie profesjonalnej pomocy i należytego wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej.
4. Zwiększenie skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc domową.
5. Objęcie działaniami profilaktycznymi oraz odpowiednim wsparciem rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.
6. Wzrost kompetencji służb i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Kierunki działań, wskaźniki, podmioty realizujące i harmonogram terminu realizacji

Cel strategiczny nr 1: Koordynacja działań lokalnych podmiotów - realizacja zadań przez Zespół Interdyscyplinarny

Działania	Wykonawca/ wsparcie	Wskaźniki	Termin realizacji
<p>1. Kontynuacja działalności funkcjonującego na terenie gminy Zespołu Interdyscyplinarnego, przy uwzględnieniu zmian wynikających z nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z 2023 r.</p> <p>Praca Zespołu Interdyscyplinarnego z pewnością przyczyni się do szybkiego, skoordynowanego i skutecznego podejmowania działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy domowej, jak również planowania i realizacji działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb danej rodziny. Zespół Interdyscyplinarny koordynować będzie także działania lokalnych instytucji, organizacji i osób fizycznych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy, celem bardziej skutecznego podejmowania i realizowania inicjatyw na rzecz przeciwdziałania przemocy.</p> <p>Koordynacyjna funkcja Zespołu Interdyscyplinarnego obejmować będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kompleksową pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy, - przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy, w tym powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych, - kierowanie osób poszkodowanych przemocą i osób stosujących przemoc do odpowiednich specjalistów, - kierowanie sprawców przemocy do programów korekcyjno-edukacyjnych, - monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy, - podejmowanie działań w celu wydania zakazów zbliżania się przez sprawcę do ofiar przemocy, - realizacja procedury "Niebieskiej Karty", - współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przypadku nałożenia się problemu przemocy domowej z uzależnieniem od alkoholu sprawcy, - przeprowadzenie diagnozy problemu przemocy na terenie gminy poprzez realizację badania społecznego. Badanie takie powinno dać jasną odpowiedź na pytania jaka jest rzeczywista skala problemu przemocy domowej, kogo ten problem najbardziej dotyczy, jakie czynniki sprzyjają przemocy, jakich działań lokalnych oczekują mieszkańcy, a także jakie kierunki pracy podejmować, aby ograniczyć skalę zjawiska, - gromadzenie i rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, organizacji i osób udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej. 	<p>Zespół Interdyscyplinarny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zebranych informacji o placówkach pomocowych, - liczba osób skierowanych do specjalistów bądź do programów korekcyjno-edukacyjnych, - liczba wszczętych procedur "Niebieskie Karty", - liczba zakończonych procedur "Niebieskie Karty", - liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, - liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych, - liczba rozszerzonych grup diagnostyczno-pomocowych, - liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych, - liczba osób biorących udział w diagnozie, - liczba osób (sprawców przemocy) wobec których podjęto skoordynowaną współpracę z GKRPA. 	<p>2024-2028</p>

Cel strategiczny nr 2: Zwiększenie zakresu działań profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Działania	Wykonawca/ wsparcie	Wskaźniki	Termin realizacji
<p>1. Przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym nt. zjawiska przemocy oraz sposobów i miejsc pomocy osobom uwikłanym w przemoc,</p> <p>2. Publikowanie na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej,</p> <p>3. Rozpowszechnianie w lokalnym środowisku informacji o programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową (sprawców przemocy),</p> <p>4. Realizacja w szkołach zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących przemocy oraz sposobów ochrony przed przemocą,</p> <p>5. Organizowanie konkursów, np. plastycznych związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej,</p> <p>6. Edukacja rodziców w zakresie komunikacji i metod wychowywania dzieci bez odwoływania się do przemocy,</p> <p>7. Promowanie wzorca budowania relacji partnerskich oraz rodzicielskich bez stosowania przemocy,</p> <p>8. Udział w ogólnopolskich, regionalnych lub powiatowych kampaniach profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych zapobieganiu i przeciwdziałaniu przemocy domowej.</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny Wsparcie: Urząd Gminy, Placówka oświatowa, PCPR, Służba zdrowia, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wysokiem Mazowieckiem</p>	<p>- liczba rozpowszechnianych materiałów informacyjnych i edukacyjnych, - liczba kampanii informacyjnych, - liczba opublikowanych artykułów i informacji na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej, - liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych w szkołach, konkursów, - liczba dzieci objętych tymi programami, - liczba spotkań edukacyjnych z rodzicami, - liczba rodziców uczestniczących w w/w spotkaniach.</p>	2024-2028

Cel strategiczny nr 3: Zapewnienie profesjonalnej pomocy i należytego wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej

Działania	Wykonawca/ wsparcie	Wskaźniki	Termin realizacji
<p>1. Zapewnienie możliwości skorzystania z bezpłatnych porad radcy prawnego, psychologa/terapeuty oraz pracownika socjalnego,</p> <p>2. Skuteczna realizacja procedury "Niebieskie Karty" (m. in. poprzez pracę grup diagnostyczno-pomocowych), ukierunkowana na objęcie pomocą i wsparciem osób doznających przemocy oraz członków ich rodzin (głównie osoby zależne),</p> <p>3. Informowanie prokuratury/policji o podejrzeniu popełnienia przestępstw ściganych z urzędu, a związanych z przemocą domową,</p> <p>4. Informowanie osób doznających przemocy o możliwościach profesjonalnej (psychologicznej, prawnej, pedagogicznej, socjalnej, medycznej itp.) pomocy dla mieszkańców Gminy Kobylin-Borzymy,</p> <p>5. Zapewnienie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy.</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny Wsparcie: OPS, GKRPA, Posterunek Policji w Sokołach, Służba Zdrowia</p>	<p>- liczba udzielonych informacji, porad i konsultacji prawnych, - liczba prowadzonych procedur "Niebieskie Karty", - liczba osób objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty", - liczba "Niebieskich Kart" zamkniętych ze względu na ustanie przemocy,</p>	2024-2028

		<ul style="list-style-type: none"> - liczba "Niebieskich Kart" zamkniętych z uwagi na brak zasadności podejmowania działań, - liczba osób skierowanych do specjalistycznych ośrodków wsparcia, - liczba zgłoszeń o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, - liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta-C", - liczba osób, którym udzielono pomocy medycznej, - liczba wydanych zaświadczeń o rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy, - liczba osób wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty". 	
--	--	---	--

Cel strategiczny nr 4: Zwiększenie skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc domową

Działania	Wykonawca/ wsparcie	Wskaźniki	Termin realizacji
1. Skuteczna realizacja procedury "Niebieska Karta" m. in. poprzez pracę grup diagnostyczno-pomocowych, 2. Inicjowanie działań przez Zespół Interdyscyplinarny wobec sprawców przemocy domowej, w tym dokumentowanie przypadków występowania przemocy domowej, 3. Kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową, 4. Składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej zawiadomienia o popełnieniu przez	Zespół Interdyscyplinarny Wsparcie: OPS, GKRPA, Placówka Oświatowa, Posterunek Policji w Sokołach,	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "Niebieskie Karty", - liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta-D", - liczba złożonych 	2024-2028

<p>osobę stosującą przemoc domową wykroczenia (art. 66c Kodeksu Wykroczeń), 5. W przypadku sprawcy, który jednocześnie nadużywa alkoholu, podjęcie skoordynowanych działań z GKRPA.</p>	<p>KPP w Wysokiem Mazowieckiem</p>	<p>wniosków grupy diagnostyczno-pomocowej do Zespołu Interdyscyplinarnego o skierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych, - liczba osób, które ukończyły programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową, - liczba wniosków grupy diagnostyczno-pomocowej do Zespołu Interdyscyplinarnego o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, - liczba osób skierowanych do GKRPA, - liczba zastosowanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia oraz zastosowanych zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.</p>	
---	------------------------------------	--	--

Cel strategiczny nr 5: Objęcie działaniami profilaktycznymi oraz odpowiednim wsparciem rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy

Działania	Wykonawca/ wsparcie	Wskaźniki	Termin realizacji
1. Wytypowanie rodzin, które ze względu na występowanie w nich czynników ryzyka pojawienia się przemocy, winny być objęte działaniami profilaktycznymi i wszechstronnym wsparciem, 2. Prowadzenie pracy socjalnej, 3. Współpraca z rodzinnymi kuratorami sądowymi w zakresie realizacji działań pomocowych dla rodzin, 4. Promowanie wśród osób dorosłych, dzieci i młodzieży różnorodnych form spędzania czasu wolnego z pominięciem zachowań agresywnych, 5. Współpraca z placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi oferującymi pomoc rodzinie dysfunkcyjnej, zagrożonej przemocą.	Zespół Interdyscyplinarny Wsparcie: OPS, GKRPA, Placówka Oświatowa, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wysokiem Mazowieckiem	- liczba osób zagrożonych przemocą, wytypowanych do objęcia działaniami profilaktycznymi i wsparciem, - liczba zagrożonych rodzin objętych pracą socjalną, - liczba konsultacji z kuratorami sądowymi dotyczących pomocy osobom/rodzinom zagrożonych przemocą, - liczba osób z w/w rodzin skierowanych do placówek świadczących pomoc psychologiczną, - liczba i rodzaje działań (np. rekreacyjnych, sportowych, profilaktycznych, terapeutycznych itp.).	2024-2028

Cel strategiczny nr 6: Wzrost kompetencji służb i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej

Działania	Wykonawca/ wsparcie	Wskaźniki	Termin realizacji
1. Organizowanie/finansowanie szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych, dotyczących praktycznych aspektów funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym realizacji w praktyce procedury "Niebieskie Karty", 2. Organizowanie lub finansowanie szkoleń specjalistycznych z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy dla osób zajmujących się pracą z osobami uwięzonymi w przemoc, 3. Zakup literatury fachowej, poradników.	Zespół Interdyscyplinarny Wsparcie: OPS, GKRPA, Urząd Gminy, Służba zdrowia, Placówka Oświatowa	- liczba zorganizowanych szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i GDP, - liczba osób uczestniczących w szkoleniach, - liczba szkoleń specjalistycznych dla osób zajmujących się pracą z	2024-2028

		osobami/rodzinami uwikłanymi w przemoc, - liczba osób uczestniczących w ww. szkoleniach, - liczba zakupionych poradników/podręczników itp.	
--	--	---	--

7. REALIZATORZY I ADRESACI ORAZ PRZEWIDYWANE EFEKTY

Program łączy zasoby kadrowe, rzeczowe, wiedzę, kompetencje, umiejętności i doświadczenia takich podmiotów jak: Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobylinie-Borzymach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówka oświatowa i służba zdrowia, dzielnicowi Policji, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.

Realizatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobylinie-Borzymach przy współpracy z wymienionymi instytucjami. Koordynatorem Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Kobylin-Borzymy na lata 2024-2028 jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobylinie-Borzymach. Wójt Gminy Kobylin-Borzymy sprawuje nadzór nad realizacją Programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów założonych w Programie.

Adresatami Programu są rodziny z terenu Gminy Kobylin-Borzymy, w których występuje przemoc, osoby doznające przemocy, osoby stosujące przemoc, świadkowie przemocy domowej, przedstawiciele instytucji i służb pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zakłada się, że realizacja działań ustalonych w Programie powinna przynieść korzystne efekty w postaci:

- zmniejszenia ilości zachowań przemocowych,
- zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej,
- bardziej efektywnej pomocy osobom uwikłanym w przemoc,
- zapobiegania nowym incydentom przemocy poprzez objęcie opieką rodzin zagrożonych przemocą domową,
- ochrony ofiar przemocy poprzez realizację procedury "Niebieskie Karty", a także wsparcia prawnego i psychologicznego,
- usprawnienia systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową,
- wzrostu wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy, sposobów ochrony przed przemocą oraz miejsc udzielających pomocy osobom i rodzinom uwikłanych w przemoc,
- zwiększenia zaangażowania społeczności w sprawie przeciwdziałania przemocy,
- zbudowania sprawnego i efektywnego systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą domową,
- zwiększenia kompetencji osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz pomagających ofiarom przemocy.

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA CELÓW STRATEGICZNYCH

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Kobylin-Borzymy oraz z budżetów jednostek realizujących poszczególne zadania Programu. Środki finansowe związane z osiągnięciem wyznaczonych celów będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych poszczególnych jednostek.

W budżecie Gminy Kobylin-Borzymy na rok 2024 na działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zaplanowano kwotę 3.500 zł w rozdziale 85205.

Ponadto pomoc finansowa i rzeczowa rodzinom, w których występuje przemoc udzielana będzie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobylinie-Borzymach ze środków przeznaczonych na świadczenia z pomocy społecznej.

9. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do końca lutego każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Kobylinie-Borzymach.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobylinie-Borzymach do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych z powodu przemocy domowej,
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej,
- liczba sprawców przemocy domowej,
- liczba wszczętych procedur "Niebieskie Karty",
- pozostałe wskaźniki określone w ramach opisywanych działań,
- dane dotyczące odbioru zajęć, form pomocy, zmian postaw, zebrane przez wykonawców zadań.

Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w gminie, a także zwiększenie dostępności działań pomocowych i interwencyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Przewodniczący Rady

Kazimierz Kłoskowski